

Ceruza és „plajbász”

Ki nem álmodott gyermekkorában a „mesebeli mindentudó varázsceruzáról”? Ez az egyszerű kis tárgy, mely az emberi életbe szerényen beleilleszkedett, külföldi terméként került hazánkba.

1795-ben Conté Miklós francia műszerész találta fel a ceruzagyártás módját. Möller János 1818-as könyvében az íróeszközt „Plajbász”-nak nevezi, és azt írta, hogy porrátört ólom, kénkő és szén vegyületéből állítják elő a ceruza „belet”.

Fáber János nürnbergi nagyiparos receptje már módosult. Grafit és agyag keverékkel hozta létre a „ceruzabél” anyagát. Majd a méretre vágott belet 1500 fokos kemencében hevítették. Az így edzett ceruzabelet végül két árkolt és enyvezett puhafa csíkokba szorították. A fa felületét színes lakkal, felirattal és márkajellel látták el.

A ceruza keménységi fokát jelölték, H=kemény, B=puha betűjellel.

A betű melletti számjegy – 1, 2, 3, 4 – pedig a grafit négy keménységi fokozatára utal.

A „tintaceruza”, a kék-piros vagy piros-zöld ceruza a postahivatalok mindennapos íróeszköze, a Posta Múzeum különleges szép darabjai, de a ceruzagyűjtők fő darabjai is.

Világhírűvé váltak a „Faber”, „Staedtler” (alapítási éve 1662), „Hardtmuth-Koh-I-Noor” ceruzák. Majd az „Első Magyar Író-

Íróvessző és viasztablát tartó lány pompeii-táblakép

szergyár”, betűjele „E*M*T”. A ceruza keletihez tartozott a hegyező, ironhegyező, azaz az „irongyalú” és egy kúpos fémhenger – ironvédő –, másik neve ironhosszabbító, nagyszülők még ma is használják a ceruzahegy védésére. A papírboltok új áru kínálata, a töltőceruza 1915-től jelent meg. A napjainkban oly híres Sharp Electronics Corporation számítógépgyártó cég hímevét 1915-ben a töltő-ceruza gyártásával indította el.

A ceruzához később írógépipírás javításához radír, törlőgumi, „radiergumi”, vakarógumi tartozott.

Schuler írószergyáros hirdette ezt a nélkülözhetetlen kis írószer terméket. A

FABER Lothar (1817–1896) ceruzagyáros

„Magyar Ruggyantaárugyár” „MRG” jellel és védjegydíszével vált ismertté az iskolapadban. De közkedvelté a ceruza végére szorított fémhengerbe illesztett radírral gyártott ceruza vált. Az írógépipírás időszakában pedig keskeny, körlap alakú radír volt a kedvelt. Ennek középészén lyukasított fémlap volt a zsinór részére: hogy el ne guruljon, „pórázra” kötötték. A mai ifjúság az illatosított, színezett, egész furcsa formájú radírgumik között válogathat, amely a gyűjtők számára nem kis körültekintést igényel.

Pedroni Emma Anna
művészettörténész

Megújuló Szakosztályvezetés

Az Erdőművelési Szakosztály április 11-én tartotta vezetőségválasztó ülését.

Bús Mária leköszönő szakosztályelnök foglalta össze az elmúlt négy év eseményeit, szakmai munkánk eredményeit.

A 110 tagot számláló szakosztály minden évben 2-3 alkalommal tart általános érdeklődésre számotartó terepi programot, mely a szakmai ismeretterjesztésen túl a baráti kapcsolatok ápolására, kialakítására is alkalmas.

Szerény költségvetésünkéből hozzájárulunk az Év fája kiadványok nyomdai költségeihez. A jó példa „ragadós” – azóta ugyanis több erdőgazdaság is vállalta egy-egy fafaj kiadásának támogatását. Így sikerülhet lefaragni az elmaradást.

A szavazás szünetében előadást hallgattunk még a „Természetes felújítás a genetika szemszögéből” címmel, Bach István OMMI-munkatárstól.

A jelenlévők választása alapján az új szakosztályelnök Urbán Pál lett, aki az Egererdő Zrt. termelési osztályvezetője. A titkár ismét Reményfy Rita, a Mátrafüredi Erdészeti Műszaki vezetője.

Az új vezetőség és mindannyiunk nevében köszönjük Bús Mária szakosztályelnöki munkáját, azt, hogy az Erdőművelési Szakosztály jól működő, új utakat kereső szakmai műhely maradt, „AHOL JÓ LENNI”!

Rostáné Reményfy Rita

Bemutatkozik az Erdőművelési Szakosztály új vezetősége

A leköszönő Bús Mária munkáját a legmesszebbmenőkig elismerve, célul tűzzük ki annak méltó folytatását.

Programjainkra várjuk a téma iránt érdeklődőket. Nyitni szeretnénk az ország azon részein dolgozó Kollégák felé is, akik eddig a szakosztály iránt kevésbé érdeklődtek. Szívesen látunk jelenleg

nem szakosztálytagokat, és számítunk új tagokra is. A sikeres, nagy érdeklődésre számot tartó programokhoz nélkülözhetetlen a Kollégák téma- és programajánlata. Nem csak a szakma szűk területére korlátozva a figyelmet, felvállaljuk az ültetvényeszerű erdőgazdálkodástól a „természetközeli” szálaló üzemmódig terjedően szakmai programok szervezését.

A gyorsabb, olcsóbb és kényelmesebb információcsere végett szeretnénk áttérni az elektronikus levelezésre azon Kollégákkal, akik rendelkeznek e-mail címmel.

Az OEE jelenleg készülő honlapján tervezzük egy Erdőművelési Szakosztály link megnyitását, ahol bárki tájékozódhat a Szakosztály eddigi és tervezett programjairól.

Az erdész szakma – különösen a közérdekű erdőgazdálkodás – érdekében szeretnénk hatékonyan közreműködni az OEE-civil érdekérvényesítő tevékenységében.

Rostáné Reményfy Rita
titkár
Urbán Pál
elnök